

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS ORGANAS
LEIDZIA SPAUDOS D-JA «SVIESA»
Redakcijos ir Administracijos adresas:
LIETUVIS
Rua Bandeirantes, 92,
Cajca Postal, 1764.
Tel. 44159
São Paulo. — Brasil.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoje metams 10 milreisu, pusem. 6 milreisa.
Užsienin metams 15 milr. pusem. 8 milreisa.
Atskiras numeris 300 reisų
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
REDAGUOJA
ST. VANCEVIČIUS.

8-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Rugpjūčio - Agosto mėn. 22 d.

NR. 34 (398)

ŠI ŠEŠTADIENI, RUGPJŪČIO 22 D.

Didelis susipažinimo su pasauliniu laisvųjų imtynių čempionu J. Komaru

VAKARAS!!!

Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes 92. Visi lietuviai atsilankykite susipažinti ir pasveikinti mūsų tautiečių, kurio vardas žinomas visame pasaulyje. Per šį vakarą imtininkas Juozas Komaras pasakys didelę kalbą apie tai, kaip jis visame pasaulyje bepaspalėjimo guldė žymiausių stipriolių — imtininkus ir tuo garina Lietuvos, lietuvių ir savo vardą.

Visi, visi, kaip vienas į šį didelį VAKARĄ. Pradžią 8 v. vakaro. ŠOKIAI IR ŽAIDIMAI IKI 4 VAL. RYTO. NEUŽMIRŠKITE — ŠI ŠEŠTADIENI!

Pasikalbėjimas su kun. P. Ragažinsku.

Šeštadienį, rugpjūčio 15 d. į São Paulo atvyko naujas S. Paulo lietuvių kolonijos kapelionas kunigas Pijus Ragažinskas. Rugpjūčio 19 d. kun. P. Ragažinskas priėmė mūsų bendradarbių, su kurių maloniai pasidalino savo įspūdžiais.

— Nieko ypatingo spaudai out tarpu negaivi papasakoti, nes per taip trumpą laiką neteko gerai susipažinti su kolonija ir su vietos sąlygomis. Taigi, ir kokių nors realių išvadų tuo ar kita klausimu daryti dar kaip ir nerūšiu. Tiesa, važiuojamas į Braziliją apie čionykštę lietuvių koloniją tiek tiek žinių surinkau dar Lietuvoje. Reikalingiausias informacijas gavau Kauno Kūrijoje, DULK, Uzs. Keik. Ministerijoje ir pas atskirus asmenis, taip, kad apie S. Paulo lietuvių koloniją teoretikų žinių tiek tiek turio. Galiu pasakyti, kad radau čia tą, ką iš anksto tikėjau.

— Visų pirma krinta į akis didelis vietos lietuvių susiskaldymas, nesantaika ir blogi savitarpio santykiai. Tačiau bendrai, atrodo, kad yra labai daug ir cerų žmonių, su kuriais galima bus dirbti gerą darbą. Beabejoj, susiskaldymas ir blogi santykiai atima daug energijos, kurią galima būtų sunaudoti pozityviam darbui. Aš visgi tikiu, kad ilgai nei viskas susitvarkys. Bendrai turio pabrėžti, kad važiuavau į S. Paulo su dideliu noru ir pasiryžimu dirbti tėvynės, bažnyčios ir lietuvių kolonijos labui, todėl ir lietuvių savitarpio santykiai man tatrodo ne tokie baisūs.

— Kokios, Kungė, Jūsų ateities perspektyvos? Ką galėtumėt pasakyti dėl santykių su kolonijos lietuviškomis organizacijomis?

— Į ateitį aš žiūriu optimistiškai ir manau, kad viskas susitvarkys. Rei-

kia tik truputį kantrybės. Bendruose reikaluose su visomis lietuviškomis organizacijomis stengsimės palaikyti kontaktą ir gerus santykius. Visiems, kas tik bus mano pagalbos reikalingas, padėsiu. Stengsimės dirbti, kiek galėsiu, kad iš to darbo būtų geri vaisiai. Manau, kad bendruose reikaluose galima bus susitaru su visų pakratų lietuviškomis organizacijomis. O išvytoj bendrų visų lietuviams reikala yra labai daug. Tik vieni kuteis padėdinti ir gražiai sugyvendant galėtume daug ko gero atsiekti. — baicė pasikalbėjimą naujasis kolonijos kapelionas. Mūsų bendradarbius padėjo už malonų pasikalbėjimą ir atsivėikino.

400-sis „Lietuvio“ numeris.

Rugsėjo 5 dieną išleis 400 sis „Lietuvio“ numeris. Šis numeris bus išleistas ant gero popieriaus, 12 puslapių didumo ir gausiai iliustruotas. Jame tipis visų žymesniųjų „Lietuvio“ bendradarbių atveizdai ir daug labai įdomių straipsnių.

Visi senieji „Lietuvio“ skaitytojai prašomi skubiai atsiusi savo trumpus atsiminimus ir nuomones apie mūsų laikraštį. Žymesnius iš jų įdėsime į laikraštį.

Visi mūsų nuolatiniai korespondentai prašomi skubiai prisiusi savo fotografijas.

Deligacija tikinčiųjų...

Mums praneša, kad rugpjūčio 16 d. pas São Paulo Arkivyskopa buvo nuėjusi kun. Suginto paskirta deligacija su prašymais ir rezolucijomis, kad būtų paskirtas S. Pauly kun. Sugintas. Deligacija sudarė žymūs mūsų kolonijos tikintieji: P. Korsakas, V. Nal-

Lietuvis imtininkas Juozas Komaras

Pasaulinis laisvųjų imtynių čempionas

Sveikina savo tautiečius São Pauly ir maloniai kviečia atsilankyti ŠI PENKTADIENI, rugpjūčio 21 d. į Teatro Recreio, Rua Rodrigo Silva, 8 (prio Largo da Se), pasžiūrinti jo pergalės laisvuose imtynėse su pasaulio Amerikos čempionu, vadinamu «Texaso Tigru».

Pradžią lygiai 9 val. vakaro.

Atvyko naujas S. Paulo liet. kolonijos kapelionas kun. Pijus Ragažinskas.

Rugpjūčio 14 d. vokiečių laivu «General Artigas» per Santos atvyko naujas S. Paulo lietuvių kolonijos kapelionas kunigas Pijus Ragažinskas. Santos uoste kun. P. Ragažinską pasitiko Konsulato sekretorius J. Ciuvinskas ir «Lietuvio» redaktorius St. Vancevičius.

Kaip teko patirti, kun. P. Ragažinskas turi raštus iš Kauno Kūrijos perinti visus S. Paulo liet. kat. bendruomenės ir lietuvių bažnyčios reikalus iš kun. B. Suginto. Kun. B. Sugintas Kauno Kūrijos atšaukiamas į Lietu-

Imtininkas Juozas Komaras

Rugpjūčio 17 d. į S. Paulo iš Rio de Janeiro buvo atvykęs lietuvis stipriolis, imtininkas Juozas Komaras, kuris neseniai atvyko iš Buenos Aires. Tos pat dienos vakare J. Komaras turėjo vienas laisvųjų imtynių rungtynes su vengrų čempionu, kurias garbingai laimėjo. J. Komaro sekretorius S. Paulo spaudoje atstovams pareiškė, kad lietuvis Komaras esąs nenugalimas. Jis paskirė 2000 milreisu tam, kas prieš J. Komarą atsilaukys laisvuose imtynėse deimoti minučių.

Rugpjūčio 21 d. J. Komaras vėl atvyksta į S. Paulo, kur rungsis su gar-

siauju Amerikos čempionu, vadinamu «Texaso tigr».

Argentinoje imtininkas Komaras labai plačiai išgarsino Lietuvos ir lietuvių vardą. Visi Argentinos dienraščiai apie jį plačiai rašė. Jis laimėjo aukštin diržą, kurį buvo paskyręs didžiausias Buenos Aires dienraštis «La Prensa». J. Komaras skaitomas pasauliniu laisvųjų imtynių čempionu.

Ši šeštadienį J. Komaras dalyvaus lietuvių Namuose, kur reaguojamas didelis susipažinimo vakaras. Visi São Paulo lietuviai kviečiami dalyvauti.

vaika, J. Juodgudis, A. Serbeitas, S. Butrimas ir kiti. Tai visai mūsų kolonijai pažįstami «garbingi» žmonės ir «katalikai». Ne taip senai tie patys žmonės būriausiai terė patį kun. Sugintą, o liet. kat. bendruomenė pridarė kelis tūkstančius milreisu nuostolių.

Kada gi, pagaliau, užsibaigs mūsų kolonijoje tos visos komedijos ir žmonių juokintimas?

Ispanijos revoliucijos eiga.

Revoliucija Ispanijoje įgavo labai lastrias formas. Legalistai, matydami besiraitinantį pralaimėjimą žiauriai žudo suimtuosius suklietėlius. Aš puse labai atiriai karauja. Šiomis dienomis suklietėliai užėmė Badajoz miestą ir pradėjo ataka prieš San Sebastian. Ispanijos legalistas remia Sovietų

Tautų Sąjunga ir Lietuva.

São Paulo dienraštis «O Estado de S. Paulo» rugpjūčio 16 d. laidoje įdėjo lięą straipsnį buv. Italijos minist. pirvu F. Nitti, kuriame smarkiai kritikuojama Tautų S-gos politika. Tarp kitko F. Nitti rašo: «Kada Lenkija okupavo Vilnių tai Tautų S-ga pasidavė politinei įtakai, nesugebėjo apginti Lietuvos». F. Nitti pažymi, kad Tautų S-ga visai nesugeba palaikyti taikos ir apsaugoti savo pręstyžą. Ji pergyvena didelį krizį.

LIETUVOJE

Vytauto Didžiojo Universitetas jau išleido pusantrą tūkstančio diplomuotų žmonių

Dabartinis Vytauto Didžiojo, anksčiau vadinąs Lietuvos, universitetas buvo įsteigtas Kaune 1922 metais vasario mėn. 16 dieną. Nuo jo įsikūrimo ligi šių metų tapo mėn. 1 dienos. Šio universitetas jau yra išdavęs aukštojo mokslo baigimo diplomus 2.446 asmenims. Specialybės diplomai, taip pat skirstomi: teologijos — filosofijos — duota 433 diplomai, evangelikų — teologijos — 23 dipl., humanitarinių mokslų — 151 dipl., teisminių — 811 diplomai, matematikos — gautos — 164 dipl., medicinos — 693 dipl. ir technikos — 171 diplomai. Mokslo daktarų Vytauto Didžiojo universitetas ligiol jau suteikė 29 asmenims.

Tsb.

Lietuvoje lankosi žymūs angliai

Šiemet Lietuvoje lankosi gana daug žymių užsieniečių kurie čia studijuoja jaunos Pabaltijos respublikos politinį ūkišką ir kultūrišką gyvenimą ypač gausiai šiemet lanko angliai. Tarp kitų, liepos mėnesio antroje pusėje Lietuvoje lankėsi anglų skautų vadai ir Anglijos—Baltijos vaistųjų sekretoriaus venerolas Burtas. Lietuvoje jis lankėsi jau trečią kartą: 1919 met., buvo kaip auclų karo misijos narys ir 1933 metais buvo atvykęs drauge su generolu Baden Powel. Maždaug tuo pačiu metu Lietuvoje viešėjo žymus anclų žurnalistas Čerg. Jis buvo priimtas vyriausybės narių ir aukšto valdininkų. Čerg renka anglų spaudoje žinių apie visų sričių Lietuvos gyvenimą. Ruzpiūbio mėn. pradžioje į Lietuvą atvyks žinomas anglų visuomenės veikėjas, Hog laiką buvęs parlamento narys Arp Gorff. Jis čia nori susipažinti su Lietuvos ūkišku ir kultūrinu gyvenimu.

Tsb.

Dariaus ir Girėno kūnai į mauzoliejų bus perkelti rudenį

Kaip žinoma, mūsų tautos traušiantinių didvyrių Dariaus ir Girėno kūnai dabar yra balsamuoti ir pašarvuoti Kauno medicinos rūmuose. Jiems palaikoti Kauno kapinėse yra pastatytas mauzoliejus. Į šį mauzoliejų didvyrių kūnai buvo manoras perkelti liepos mėn. 17 dieną. Tačiau mauzoliejus dar tik neseniai baigtas įrengti ir yra drėgnos, o drėgmė gali pakenkti balzavui. Dėlto dabar nutarta Dariaus ir Girėno kūnus į Kauno kapines pastatyti mauzoliejų perkelti ateinančių rudenį, apie rugsejo vidurį.

Tsb.

Lietuvoje steigiamas šeštoji aukštoji mokykla

Lietuvoje aukštojo mokyklosis vaidinamos visos tos, kurios priklauso universitetui. Ligiol buvo penkis aukštojo mokyklos: Vytauto Didžiojo universitetas, žemės ūkio akademija, prekybos institutas, pedagoginis institutas ir Kauno konservatorija. Likęs mūr. viduryje minėtųjų kaimenės nutarė steigti dar šeštąją mokyklą — veterinarijos akademią. Šioje akademijoje bus mokomi veterinarijos (gyvulių) gydytojai. Ją trūkumas Lietuvoje dabar labai smarkiai jautiamas įsteigus akademią veterinarijos gyvulių trūkumas bus pašalintas.

Tsb.

Pradėti Lietuvos žemės turtų tyrimai

Pastaruoju metų Lietuvoje ausrūpinta žemės turtų tyrimai. Jau yra žinoma, kad Lietuvos žemėje nėra brangių metalų, nėra nė aukso, nė kaimens anclų, tačiau yra daug gipso ir kitų mineralų, kuriuos galima naudoti buitiniams gyvenimo reikaliams. Liešiol neišnaudojant savo žemės turtų, tekdavo daug iš panašių mineralų pagamintos modžiagos įvežti iš užsienio (cemento ir kit). Žemės turtais turti Lietuvoje yra

Simas Bakšys.

Mergaitė iš Lietuvos.

(tąsa iš 33 Nr.)

Ko išvažiavau iš tėvynės? Kas vertė mane skristi į tolimas nepažįstamas šalis? Mama mylojo mane, kaip vienintelį jos globoję augantį vaiką. Ir, tiesa, Onutė dar visai jauna būdama ištekėjo ir išvažiavo į Argentua, Bronė ligai mokėsi, gyveno meste; ji ir dabar paa maną parvažiavo tik vasaros atostogų metu, tik aš viena višad manie, visad po ranka. Darbe mudei viena antrą vadavo. Tiesa, buvo laikas kada ir aš gyvenau meste, buvau cimmazistė, bet tai buvo tik mafutis iškrypimas iš tiesiosios mano gyvenimo vaigos. O vis dėlto tie gimnazijos laikai įpylė spirito į mano kraują, jaudrino sielą ir... su laiku man pasidarė perankėta Kikonysė. Aš palikau beraudančią seną motiną, kurios daučiau gal jau nebepermatysiu, palikau galiosio ir užuojautos kupiną žvilgsniu mane paįdejusią, sesutę — rokytoją Bronę, palikau nustebusius, šio mano

gesto nesupratusius draugus, palikau savo meile mane persekiojusį senberni kultūrtechniką... Aš palikau man skirto 40 ha tėvų ūkį ir, lyg rudenį pavėlavęs paukštis, paskubomis išskridau iš tėvynės...

Sparčiais žingsniais aš žengiau į tikslą, skubėjau ten, kur mane vedė ilgėsio iškankinta širdis. Prieš mane degė kilnių įstusiu aukūrus ir aš puoliau tiesios į jį, lyg peteikiškė į liepsnos jantį laužą.

Į mano išleistovės atvažiavo Bronė ir aš Kauno pusbroliis dabar jau pulkininkas Purūnas, susirinko kaimynai mano artimieji draugai ir daug daug aplinkėsi jaunimo. Iki išnaktų mes šokome, gėrėm alų už mano laimę tolimo svečių šaly. Visoki linkėjimai ir kalbos mane sveikino. Man buvo pikta ir graudu. Aš verčiau žūti pamerktyjų ašaromis, bet troškau gyvenimo... Mano galvoje viskas maišėsi, protarpinis netekdavau nuovokos, nebežino

sudarytas įstaičių atstovų komitetas. Šis komitetas jau sudarė savo darbų planą, 4—5 m. Numatati daryti geologines nuotraukas, sudaryti smulkesnį Lietuvos geologinį žemėlapi, daryti gilesnius žemės gręžimus tose vietose, kur galima spėti esą naudingų mineralinių padermių.

Senai jau yra žinoma, kad Kauno apylinkėse, Nemuno ir Jėsos upių krantu pasirodo kreidos ir mergelio. O ši medžiaga labai tinka cementui gaminti. Dėl to dabar žemės turtų tyrimo komitetas Nemuno ir Jėsos krantuose daro žemės gręžimo darbus ir kitus tyrimėjimus. Vėliau, panašius tyrimėjimus komitetas darys ir kitose Lietuvos vietose.

Didelis laivų judėjimas Klaipėdos uoste

Šiais metais laivų judėjimas Klaipėdos uoste yra labai didelis, nepalyginamai didesnis, negu kitais metais įplaukusių ir išplaukusių laivų skaičius jau toli yra pralenkęs kitų metų laivų skaičių. Laivų judėjimas Klaipėdos uoste įprastais metais per pirmą pusmetį yra atrodęs:

1932 metais	— — — —	485 laivai.
1933 " "	— — — —	499 " "
1934 " "	— — — —	423 " "
1935 " "	— — — —	695 " "
1936 " "	— — — —	700 " "

Taigi, šiemet 700-tojo savo Klaipėdos uostas sulaukė žymiai anksčiau, negu kitais metais. Pirmą 100 šis laivas tepinaukė tik rugpiūbio mėn. 2 d., o 1934 metais — rugsėjo mėn. 3 dieną. Šiais metais ypač gausus laivų judėjimas buvo birželio mėn. Tą mėnesį iš Klaipėdos uosto išplaukė 127 ir įplaukė 150 laivų.

Tsb.

Lenkai nori pastatyti Lietuvoje Pilsudskio seneliams paminklą

Mirusio Lenkijos markslo Juozo Pilsudskio tėvai ir seneliai gyvena dabartinėje nepriklausomoje Lietuvoje. Pilsudskio giminiui dar ir dabar yra Tauragės, Kedainių, Ukmergės ir Vilniaus apskrityse Garšiojo maršalo ir Viličiaus pagrobiko Pilsudskio seneliai gyveno Kedainių apskrityje, mažame Krakų miestelyje. Dabar yra žinoma, kad šiame miestelyje lenkai nori pastatyti paminklą Pilsudskio dėdei ir bobotei, mirusiems 1851 metais. Ar jie gaus leidimą šiam paminklini statyti ir kada jie jį statys tuo tarpu dar nežinoma.

Kun. P. Ragaižinskas

(Trumpa biografija)

Kun. Pijus Ragaižinskas gimė 1907 metais, gegužės 4 d. Suvalkijoje, Pajavo nyse, Vilkaviškio apskrityje. Aukštėnirij mokėsi ėjo Vilkaviškio gimnazijoje, kurią baigė 1927 metais. Tais metais jis įstojo į Vilkaviškio dvasinę seminariją. Seminariją baigė 1931 m. Tais metais metais buvo įvyntintas į kunigus. Keturis metus kun. Ragaižinskas gyveno ir dirbo Liudvinave. Pastarintu laiku (apie metus laiko) buvo vikaru Kalvarijoje.

Kun. P. Ragaižinskas ne tik yra labai rimtas ir pavyzdingas kunigas, bet ir didelis visuomenės veikėjas bei spaudos darbininkas. Ypatingai daug kunigui Ragaižinskiui teko dirbti lietuvių katalikų jaunimo organizacijose, Šaulių Sąjungoje, Skautų organizacijose ir kitur. Kun. P. Ragaižinskas visoje Suvalkijoje buvo žinomas, kaip energingas ir sumanus visuomenės darbininkas. Po keliatų metų vadovavo įsirioms vietos organizacijoms, kur tik jam teko gyventi. Organizacinis ir visuomeninis darbas kun. Ragaižinskiui yra labai artimas ir gerai žinomas.

Be visuomeninio darbo kun. Ragaižinskas daug dirbo ir spaudoje, kaip gabus plunksnos darbininkas. Bendradarbiavo žymesniuose lietuvių katalikų laikraščiuose. Be lietuvių, kunigas Ragaižinskas dar moka lotinų, prancūzų ir vokiečių kalbas. Dabar mano nemažai kalbą pašvėsti ir portugalų kalbos mokslis.

S. Paulo lietuvių kolonija labai džiaugiasi sulaukusi naujo dvasios vadovo ir darbininko.

R. Kymantas

TIK LIETUVYŲ PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSIŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PIRMAIAUSIOS.

davau, ką veikti nuo kō pradėti. Ir viena tokį momentą į ausį patinbūdėjo pagunda:

— Mesk, suplošyk šamada!... Lik čia, lik Kikonysė ir gyvenk, kaip tūks tančiai apvilni ir nuskrinastų ked gyvena.

— Ne, ne! Važiuk važiuk! Tu turi surasti jį gyvą arba mirti ant jo kapo... Šiandie prasideda naujas gyvenimas, į tavo praeitį visi tiltai jau sudeginti. — Tuksėjo nerami širdis.

Bet štai prie gonų privažiavo vežimas ir aš išverkusi mamos palaiminimą, skambant atsivėkūlimo šūkiams, Bronės ir pusbrolio lydima gal amžiai apleidau Kikonis. Ir kada brikas jau darėdžio veskeliu į Kopiškių stotį, aš atsigrįžau dar kartą pažūrėti mano išauginusios gūstos. Jaunimas iš kavo ir mojavo skartytoms, o mama — vargė mano mama — stovėjo atsilepusi prie vartų stulpo ir jos žila galva sviro ant dang iškėntusios krūtines... Aš pajutau šaltą ir beviltišką jos žvilgsnį. Visas mano kūnas pradėjo virpėti, aš emiau gniūžti. Riktėčiau, puoliau Bronėi ant kaklo ir, gausiomis ašaromis laistydamas jos krūtine, lyg sužeista, vaitojau:

— Sesute... Gelbėk mane... Gelbėk!...

V.

Kaune užtrukau dar tris dienas. Mes visi trys smulkmeniškai apsvartėm mano sukurtą planą. Tik Bronės ir pusbrolio nuosirdumas ir atjautimas mano meilės kaučiu, leido jį vykdyti. Pulkintinkas Purūnas į mano rankinuką įdėjo stambią pinigų sumą, o stotyje atsiveikindamas kalbėjo:

— Jule, rašyk man, jei ko truks, nesiepk. Būk tvirta, neipuk į nusivylimą.

Dabar mes buvome trys. Mes trys žinome, kur aš važiuoju, ko ieškau... Mes pilnai pasitikejome vienas kitu ir kiekvienas savo įėjomis. Mes ir paiksime artimi giminėis ir bičiuliais pasituos kiekvieno momentu ištiesti vienas kitam parelbos ranką.

Trankinys pasijudino. Bronė pasuklinį kartą mane pabučiavusį išėjo iš vagono:

— Perduok mudviejų linkėjimus Vincui!...

Pro vagono langus šmėkėtelėjo Žaliojo tilto stulpai, sumirgėjo Frėdos

Ar tokius dalykus žinai

VEDYBU PREKYMETIS ANGLIJOJE.

Anglų vyrai vedybų reikalais ne per daugiausia veiklūs. Iš senesnių laikų pirsiybų iniciatyvą yra paėmusios moterys į savo rankas. Ar tik ne vien Anglijoje ir tėra vedybų prekymečių paprotys, atsiradęs dėl anglų vyrų būdo nerangumo.

Šis senas, tikrai angliškas paprotys buvo naujausias laikais bešyngkarija, kuris šiomis dienomis pirmoje kelionėje pasirodė esąs greičiausias ir gavo «mėlynąjį kaspina», greičiausio laivo ženklą, anglų laivinykystės bendro veiv ir vyriausybės kaštuoja 6 mil. svarų (— 180 mil. lt.) Varkiniai turi 200.000 arklų jėgų, vaivras sveria 140 tonų (— 2.800 centnerių). Laivą apviečia 30.000 elektros lemputė; jame yra 5000 ventiliatorių ir skambūčių. Be važto laivas sveria apie 80.000 tonų.

Visos vedybinio amžiaus merginos susirinkusios iš tolesnių apylinkių, po pamaldų miesto sode iš vyrų skiriasi patinkamosios ir vedasi užkandžių. Viską lig paskutinio cento, sakysim, ir rūkalus, apmoka merginos. Po užkandžių merginos vedasi vyrus pasivaikinti į užmiestį. Čia, Zinoma, jos pasipirė savo išrinktosioms. Daugumas vedybinių dėsnių žmonių pasitaikiusia proga ir nepažeidžia jos, nepasakė taip. Vakare su šokiais ir kitomis šilkinėmis atšvenčiamos tą dieną padarytos sutiktuve ir sužadėtuves.

ANGLIJOS BANKO RŪSIUOSE saugoma 340.000.000 sv. sterlinų (— 10 200 mil. lt.) auksu atsara, kuri nuolat dar didinama. Po Prancūzijos ir Amerikos J. V. Anglija yra trečias didžiausias auksu laikytojas. Nors Anglijos pinigai ir rečiau paremti auksu, bet auksu neleidžia išbėgti iš savo imperijos.

JUOKO PAMOKOS įvestos pernai rudens Bristolio (Anglijoje) specialinėje mokykloje. Mokytojai teigia, kad suteiktus mokiniams progą gardžiai pasijuokti, labai padidėja jų darbo našumas. Tuo Bristolio eilę metodu susidomėjo amerikiečiai ir kitų kraštų mokytojai.

KALBAMAS KNYGAS NERE.

GIAMS dirba Anglijoje ir Amerikoje. Tai yra didelės patefono plokštelės, kuriose įregistruota kuri nors knyga. Penkioliktoje plokštelėje suteipa jau nemazą veikimą. Kalbamųjų knygų neregiams išleista Anglijoje jau apie 200. Viena kainuoja nuo 150 iki 300 lt.

malų sandėliai, dar spėjau pažvelgti Nemuną, į už jo palikusi Kauną, kurio bažnyčių bokštai ir fabriky kamaliniai stiebiai ir dangų, lyg keldami skundą po vargų našta klunpaubių darbininkų... Aš užsisvajojau. Ir nežinau kodėl dabar prieš mano akis judėjo sunkūs fabriko mašinų ratai, kibidėjo darbininkai, ir didžiuliai kamuoliniai dūmų tamsė padangė. O traukinys dundėdamas vis lėkė ir lėkė. Vaizdai kito. Iš ažiūrijau į gražiuosius Jesės šlaitus, į Kazlų Rūdos miškus, į pagali vieną gatvę išsibarščiusį Pilviškių miestelį. Mano žvilgsnis klaidžiojo po lygius Suvakių laukus, kur juodakimniais apnugusius ūkius, kur kiekvienas žemės pėda jau daug kartų aplystaitys darbo žmonių prakaitu... Juk tik dėl to taip gražiai žaliuoja laukai, pakėlėse svyruoja beržai ir gluosniai, o namie rūpestinga šeimininkė verda skanų vakarienę.

Jau tamo, kai dundėdamas ir inokšdamas traukinys privažiavo Lietuvos—Vokietijos sieną. Policija patirino visų dokumentus o mutinėms valdininkai bažą. Po pusvalandžio jau žiavom per senovės prisų tėvynę. Naktis savo sparnais apgaubė visa, kas

200 INDIJOS PRINCŲ ir apie 1000 kitų to krašto įžymybų dalyvas karalius Edvardo VIII vainikavime. Londonas nėra dar niekada matęs tokio rytiško ištaigingo blizgesio, kurį išvyso vainikavimo proga Indijos didžiūnai atgabens Britų imperatoriui brangių dovanų.

DIDŽIAUSIAS PASAULYJE GAR LAIVIS «Queen Mary» (karalienė Marija), kuris šiomis dienomis pirmoje kelionėje pasirodė esąs greičiausias ir gavo «mėlynąjį kaspina», greičiausio laivo ženklą, anglų laivinykystės bendro veiv ir vyriausybės kaštuoja 6 mil. svarų (— 180 mil. lt.) Varkiniai turi 200.000 arklų jėgų, vaivras sveria 140 tonų (— 2.800 centnerių). Laivą apviečia 30.000 elektros lemputė; jame yra 5000 ventiliatorių ir skambūčių. Be važto laivas sveria apie 80.000 tonų.

KUO VOKIETIJA MOKA. Amerikos Standard Oil (alyvos pramonės įmonės) daug kapitalo buvo įsąč Vokietijoje. Niekai negalėdama atgauti pinigų, buvo priversta materialiai palmti prekių ir pasirinko, kaip geriausiomis sąlygomis duotų, dambukus... (išpines arnonkeles). Už į Vokietiją įkabant alyvas Standard Oil gavo 40.000.000 (40 milijonų) dambukų. Ji manė juos Amerikoje greit parduosianti ir savo pinigų išrinkianti, bet verslas su dambukais pasirodė ne toks lengvas. To grojamojo daiktelio užteks kelioms naujū amerikiečių kartoms. Tad su amerikietišku sumanumu Standard Oil sten giasi įrodyti, jog dambukai reikalingi kiekvienam amerikoniui.

LATVIAI KONFISKUOJA Sovietų leidinius. Pasak SSSR spaudos, neseniai Latvijoje buvę konfiskuota 49 pavadinimų leidiniai tarp jų Markso «Kapitalas».

NORVEGAI ATIDARĖ Oslo mieste poliarinį muziejų. Į muziejų padėta įvairūs poliarinių ekspedicijų dalykai, tarp jų ir garusai Amundseno laivas «Fram». Be to, ten pastatyta išgarsėjusiems polių tyrinėtojams Amundseni ir Latamari paminklai.

buvo už traukinio lango. Tik miesteliuose snaudė elektros lemput apšviesti namai. Tik stotyse vaikštinėo žandairiai lygiai tokie pat, kaip tie ką karo metu negalėdamai tremė Lietuvos žemę, visai kankindami jos darbo žmones... Mama pasakojo, kad vienas senas rūpaulkis vokietis nušū kaimė išžagino dvylikos metų piemenaitę... Jis vietoje pašovė seną kerdtį, kuris ginčiamas mergete pasipriešino tam bėgdama. Šerpuolgių mamos pasakojimai, su pasibaurėjimu minimas vokietio vardas dabar gąsdino mane. Juk, aš važiuoju per jų žemę... Ir ilgai aš viena buđėjau vagone, kol vis sunkėjantis blakstienos užmerkė akis. Kai mane pažadino konduktorius, buvo jau šviesu ir traukinys sustojo jau Berlyne.

Čia pat, Silezijos stoty, paršaiu mamai atviru, kad sveika, kad jau greit sėsiu į išplaukiantį laivą... Ja įnečiau į pašto dėžutę, o pati sėdau į taksį, padaviau šoferiui adresą ir nuvažiuoju pas vieną lietuvių studentą, kuriam pulkininkas parašė laiška, kad mane palydėtų iki Šveicarijos sienos...

Dabar tamsta jau pradėdi supras-

SKELBIMOSI REIKSMĖ. Kiek reikšmingas skelbimosi laikraščiuose dalykas, rodo tų kraštų pavyszdžiai, kur tas dalykas labiausiai naudojamas. Pav., pernai Anglijos laikraščiai iš įvairių firmų ir paskirų asmenų yra gavę už skelbimus 16.770.000 svarų sterlingų, arba per 500 milijonų litų, arba tiek, kad skirtingi lygionis kiekvienam gyventojui (jų Anglijoje yra 44½ milij.) išitę 5 lt. 70 ct. Tą sumą už skelbimus gavo 151 leidinys.

10.000 ŠEIMU TURI 126.413 VAIKU. Vaikingiausias kraštas, be abejo, yra Japonija. Pagal gyventojų statistiką 10.000 vaikingiausių šeimų ten turi 126.413 vaikų, vadinasi, vidutiniškai kiekvienai šeimai po 12 vaikų. Vaikingoms šeimoms Japonijoje yra sumazinti mokesčiai.

AUKŠČIAUSIAS PASAULIO VIEŠBUTIS. Kaukazo kalnų viršukalnė Eibrusas turi 5.500 metrų aukščio. Sovietų vyriausybė ketina statyti viešbutį per 100 metr. nuo Eibruso viršūnės. Jis būtų įstatytas keliautojams sustoti, jame būtų įrengta aukštųjų oro gydyklų ir meteorologijos stotis. Kad viešbutis atlaikytų audras, architektai sugalvojo įmantrią orlaivio formą. Tai labai suukno nugabenti statybos medžiaga.

NEJKIOPAMI KALNAL. Azijoje į Himalajų kalnų Everesto viršukalnę turinčią 8.800 m (— beveik 9 km) aukščio, ir ta pati ekspedicija mėgino 5 syklius kopti ir vis nepavyko. Paskutinį mėginimą rensenai turėjo mesti dėl nepatogaus oro.

ŽYMUS BERANKIS DAHLININKAS. Valese meno parodoje gavo premiją už amatovaladį (bildinaitą) dahlininkas V. G. Collins, kuris po vieno melningo atsitikimo liko be rankų. Vietoje rankų jis naudojais dantimis. Įsikandęs reptuką, pūstuką ar kitą kurį įrankį jis piešia taip pat, kaip dašinėja ranka. Už savo paveikslus jis yra gavęs ne vieną premiją ir išgarsėjęs kaip «berunkė garsenybė».

5.000 DOL. UŽ NUSIGINKLAVIMO BŪDU NURODYMĄ. New Yorko istorinė draugija skiria 5.000 dolerių tarpautinę premiją už geriausia rašinį «Kaip gali pasaulio tautos įvykdyti bendrą nusiginklavimą?» Smul-

kesnių žinių duoda draugija: New York, 132, East 65 th street.

ĮDUBIMAS VANDENS PAVIRŠIUJE. Anglų garlaivis «Athlote Castle», plaukdamas į Pietų Africa, Indijos vandenyne, netoli Natalio (P. Afrikoje), atrado nuostabiai didelį vandens įdubimą vandens paviršiuje. To įdubimo buvimą laivo įgulai nurodė aido atsimušimas.

ANGLAS APIE BRITANIJOS SUKŪRIMĄ. Daug anglų visnomenės tebera pasipiktinę Italijos elgesena su Etiopija, vis dar reikalauja griežtai vykdyti sankcijas, kad Italija pagaliau būtų pakludyta. Tačiau misteris J. Jackson'as «Daily Herald» (Nr. 6346) rašo, kad tauriems anglams nesą ko piktitis Mussolini žygiams, nes visa anglų imperija sukurta ne švelnesniais smurto priemonėmis.

ANGLAI LEIDO GINKLUS Į ETIOPIJĄ. Anglijos kolonijų ministeris praneša, kad paskelbus prieš Italiją sankcijas, per Britų Somaliją buvo įkubnta į Etiopiją smulkių ginklų amunicijos 14.520.000, paskum 14.000 šautuvų, 1.500 brauningų, 8 nulektavinių patrankos su 17.200 šovinių, 13.000 uranatų, 321 bomba, 480 kardų ir durtuvų. Tačiau reikia nepamiršti, kad ginklai į Etiopiją ejo ne tuo vienu keliu.

ĮVAIRIOS TIKYBOS UŽ TAIKĄ.

Liepos pradžioje Londone susirenka savotiškas kongresas: krikščionys, žydai, budistai, mahometonai ir indai gvildens, kaip išlaikyti taiką. Kongrese, kuris truks 14 d., kasdien bus laikomos rytmetinės pamaldos, o jas laikyti galės visų religijų atstovai. Tatal daroma, norint parodyti kitoms tikybos pagarbą ir apykantą.

ŠUNYS — KONTRABANDININKAI.

Iš Belgijos į Prancūziją tabakui gabenti kontrabandininkai išrado savotišką priemonę. Iš prancūzijos pasienio atsigauna šunų, palaiko Belgų pusėje porą dienų nešertus, paskum prikabina bent 7 kg. ryšulį tabako ir paleidžia namo. Išalkę šunys kaip jmaudydumi dumta namo, žinoma, su visa kontrabanda. Ši kontrabandininkų rūšis sunku sugauti.

ba ir meile kalba apie ją. Berlyne mano palydovas aprodė didžiausius ir istorinius miesto pastatus, jau atremontuotus Parlamento rūmus, karalių, kunigaikščių pilis... Kaip tylūs šie paūžusios didybės paminklai! Pagaliau, nuvažiuoju į zoologijos sodą. Lietuvoje dar nieko panašaus nebuvau mačiusi. Dabar prieš mane stovėjo viso pasaulio gyvūnijos atstovai. Bet čia, vieni daugiau kiti mažiau pajusdami, jie pergyveno bešaičių kancius... Aš supratau jų mąrojomą ir aštrius, bet klydinjančius laukinių akių žvilgsnius. Aš pati buvau naujo gyvenimo apstovų bslaisvė, mano širdis dabar sugrudo. Aš galvoju:

— Koks galingas yra žmogus ir koksai jis kartais bejgis!...

Didmiesčių gatvės tarp aukitų namų atrodė lyg peičų takai Lietuvos pievose... Čia grumiasi prabanga ir skurdas, čia minios darbininkų stumdosi prie fabriky verty, čia verda sunki kova dėl duonos kasio... Taip!... O aš buvau soti ir svajoju apie meilę... Traukiny nešė mane ten, kur laukė visoki netikėtumai. Aš nė nepagalvojan, kad po kurio laiko ir aš grumsiuos alkanų bedarbių eilėse. (b. d.)

Mūsų kolonijos ramybės ir santaikos ardytojai.

Paskutiniu laiku mūsų kolonijos gyvenimas jau buvo pradėjęs žymiai blaivėti. Visokios intrigos, savitarpio barniai, peštynės ir nelėmtos kovos jau buvo pradėjusios žymiai išvėlinti. Atvykus į mūsų koloniją p. M. Šolčui lietuvių savitarpio saulykiai staigiai pagerėjo. Surimintę mūsų laikraščiai, ypatingai «Šviesa» buvo sušvelninusi savo ankščiau buvusį labai nerimą toną. Atrodė, kad po praejusiu andrų prašvita skaiti saulutė. Mes tuo tik džiungemės. Džiugėsi ir Lietuva. Lietuvos spauda, kad mūsų savitarpio saulykiai gerėja. Tačiau neligam. Tamsūs mūsų kolonijos galvainsi gamenurimo. Išvykus M. Šolčui, tuojau prasidėjo mažos intrygėlių mūsų «opozicijų». Ir štai, dabar vėl išleida vėl iš maisto. Visi didžiausi mūsų kolonijos ardytojai ir našaus darbo groviai vėl pradėjo veikti. Pasitraukus «Šviesos» redaktorius St. Pušius, prie jo kun. Suginto laikraščio vėl susispietė, nelyginant širūtį izdas, visi mūsų kolonijos tamsūs galvainsi. Buvusieji mokytojai P. Korsakas ir V. Nalivaika, kurie tiek žalos pridarė mūsų kolonijai ir mokykloms, pasilinti iš pareigų vėl prisiliejo prie kun. Suginto, kad išvėtibti jį ir savo vardą bei išlieti tuojau prie šavo tariamuosius priešus.

P. Korsakas, V. Nalivaika ir dar vienas kitas jų prietelių su kun. Sugintu priešakį vėl sudarė bendrą frontą ir emė blaiviausiai šnekiti visus per savo laikraštį. Perdaug tebetis tu netenka. Teisingai yra sakoma, kad kada Dievas nori nubausiti žmogų, tai atima jam protą. Panašiai atsitiko su mūsų «garbingiausiais» kolonijos veikėjais kun. Sugintu, V. Nalivaika, P. Korsaku ir kitais. Jų pražiastinę kolonijai darbą negalima kitaip išaiškinti, kaip tik proto netekimu. Tai pasigalėjimo verti žmonės, kurie patys nežino, ko jie nori, ką jie daro ir kaip daro. Tai paties Dievo nubausiti žmonės.

Nesveiko proto žmonių visur pasitaiko. Ypatingai šitame atograzų klimato. Mat, sakoma, kad saulė kartis perdaug veikia į smegenis. Tačiau vien kultūringose kraštuose nesveiki psichiniai žmonės laikomi ligoninėse ir gydomi. Laisvai vaikščioti sveikų žmonių tarpe jiems draudžiama. Nu visuomenės jie izoluojami, kad nepri-darytų žalos. Pas mus ligą laiką psichistai nesveiki žmonės ne tik laisvai vaikščiojo mūsų tarpe, bet į jų rankas buvo paduotas net labai pavojingas jiems žaistas – spanda, visuomeniškas ir organizacinis darbas, net mūsų jaunosios kartos auklėjimas. Koks absurdas! Tačiau manosi rūbsi margo svies-to. Dievas davė, kad mūsų kolonijos kenkėjai, vienas po kito, pradėjo nykti iš mūsų tarpo, nesveiko proto žmonės jau ir yra džiausiai mūsų kolonijos nesantaikos ardytojai.

Paskaitūs paskutinį «Šviesos» numerį žinocu aiškiai matai, kad aukščiaus mūnėti «garbingieji» mūsų veikėjai» visiškai iškrūpi iš vėžų ir kad jau jų laukia liūdna ir negarbinga ateitis. Šis «manifestas» bene bus tik paskutinis pasispardymas, paskutinis siipno, beviltos žmogaus, nustojusio sveikai galvoti, pasitenkinimo šūkis. Šūkis be atbaisio. O Paskut?... Paskut tiems «garbingiems» mūsų kolonijos «didvyriams» bus leista pasisėsti, atausiti nu siraminti ir pasveikti, o pasveikus stek ti sau geresnės ateties.

Rimtai pavalvojus, kartais liūdna ir gaila, kad mūsų tautiečių tarpe, ypač Brazilijoje, ir dar «garbingų» žmonių tarpe yra psichinių žmonių ligoniu su kuriais joks žmogus nei pasikalbėti

nei sugyventi nebegalai. Bet ką gi dar-tyti kada visi mūsų kolonijos ramaus gyvenimo ardytojai bus galutinai izoluoti ir pagydyti iš savo karštigės, ta-da tik mūsų kolonijoj išviešpataus san-taika ir ramybės. Mes visi esame lie-tuviai, visi vienos motinos vaikai. Mes mokėsime ir sugėbėsime gražiai, vienin-gai sugyventi tik tada, kada išnyks iš mūsų tarpo patamsių galvainsi, mūsų kolonijos kenkėjai. O jie išnyks. Mes tvirtai tikime, kad greitai ateis mūsų kolonijai ta laiminga valanda, kada mes visi kaip vienas galėsime gražiai susitarti ir gyventi ten, kur mes visi siems bus bendri reikalai. Tikėkimue į geresnę kolonijos ateitį, į geresnius sa-vitarpio santykius.

Žinogos

GDYNIA - P. AMERIKA

Tiesioginis susisiekinas su Pietų Amerika

S-S PULASKI

išplaukia iš Santos oosto spalii 19 d. į Victoria, Dacarą, Kiel – Holtenau ir Gdynia. Patogiusias važavimas į Lietuvą. III klasės kabinakortė su kabiną tik 1:300\$000 iki Kauno. Laksusi-nės I, II ir III klasė.

Laivakortės parduodamos: Rua Libero Badaró, 14 1 and. sala 33. São Paulo.

PIRMOSIOS FUTBOLŲ RUNGTYNĖS

Vila Anastazijos «Lithuanijos» skyrius įj sekmadienį, rugpjūčio mėn. 23 dieną ločia pirmasias futbolo run-gtynes su vengrų klubu «Santo Estevo» F. C. Bus žaidžiama ištauriu. Run-gtynių pradžia I val. po pietų priešni-koliniai akėtėje, netoli Lamerižo leptu-pės. Tose rungtynėse turės proro-pasirodyti mūsų jaunieji sportininkai, kurie dar tik nesantai sudarė savo kom-andą. Jiems padėti žadėjo atvykti keletas žaidėjų iš Mokos ir Bom Retro skyriu.

Tikimės, kad mūsų sportininkai nepvils vilaanastaziečių ir latinės abdi-vidi taures.

Vilaaanastazietis

IMTININKAS JUOZAS KOMARAS NU GALĖJO VENGRU ČEMPIONA.

Praeičią pirmą dienį netikėtai į São Paulo buvo atvykę lietuviai imtinnikas Juozas Komaras, kuris rungėsi su ven-gru laisvųjų intynių čempionu, stipro-u liu Sanos Bogmar. Rungtynės turėjo tectis 30 min., bet jos tęsėsi iki 8-10 nes lietuvius Juozas Komaras vengru čempioną suvystė per daug trumpesnią laiką, negu buvo tikėtasi.

Rungtynės įvyko «Recteio» teatre. Penktadienį, rugpjūčio 21 d. Juozas Ko-maras vėl atvyksta į S. Paulo ir vaka-re, tam pačiam teatre rungės su Am-erikos čempionu. Imtinnikas J. Komaras skaitomas pasaulinio laisvųjų intyni-ųjų čempionu. Argentinoje jis nugalėjo visus žymiausius imtinnikus ir laimėjo «La Prensa» dienraščio auksinį diržą.

Vietos lietuvių gyvenimas.

LIETUVIŲ PAMALDOS ŠI SEKMADIENĮ.

Šį sekmadienį lietuvių katalikų pa-maldos įvyks Šv. Antano do Pary baž-nyčioje 11 valandą. Pamaldas laikys ir pirmąjį savo pamoksią S. Paulo lie-tuviams sakys naujas lietuvių Klebo-nas kun. P. Ragažinskas.

LIETUVIŲ KLUBO KONCERTAS — BALIUS.

Rugsėjo 5 dieną, šeštadienį, S. Paulo Lietuvių Klubas rengia dvidi koncertą — balių Liet. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. Koncerto prog-ramą išpildys žymesnieji mūsų koloni-ųjų solistai. Šio koncerto programa nu-matyta labai graži ir įvairi. Do vyru solistų, dainuoto dar duetas V. Belos ir Mokos lietuvių chorų choristės. Kon-certo programą organizuoja p. J. Stan-kūnas.

K-as.

STRAIPSNIS APIE P. J. ČIUVINSKĄ

S. Paulo dienraštis «A Gazeta» rugpjūčio 17 d. įdėjo naujojo Lietuvos konsulato sekretoriaus ats. kap. J. Čiu-vinsko fotografiją ir trumpą jo bio-grafiją. Laikraštis pažyma, kad naujasis Konsulato sekretorius ir žymas lietuvių kolonijos veikėjas ir didelis paulyti-draugas. Ats. kap. J. Čiuvinskas S. Paulo brazilų visuomenėje turi daug-bę gerų pažįstamų ir draugų, net labai aukštos ir įtakingos sferose.

Rep.

LIETUVIŲ MOKYKLŲ PADĖTIS GE-REJA.

Į mūsų kolonijos nesantaiką ir vi-sokias intrigas savo laiku buvo įveita ir viena — kita mokyklų. Į pragai-tingą «politiką» mokyklų buvo įveiči-uti-nesioginiai jos šeiminkai. Dėl viso kiu intrygų, žinom, viena — kita mo-kyklia stek tiek nukentėjo. Tačiau pas- kutinio laiku visose mokyklose padė-tis gerėja ir visas darbas pradeda jėti į normales vežas. Mat, nevykę mo-kyklų tvarkytosi ir intrigantai nuo mo-kyklų reikalių pašlinti, todėl nors jie užkulsuose ir stengiasi kenkti bei dirb-ti juodą darbą, bet netekę žmonių pa-sitikėję mo neturi jokios įtakos ir nieko pskenkti nebegalai. S. Paulo lietuvių visuomenė jau gerai pažino visokias pa-tamsių galvainsi ir todėl šalina juos iš savo tarpo bei nuo jų paštraukia. Vi-si lietuviių mokyklų mokytojai dabar irgi labai gražiai ir sutartinai dieb, Svarbesniems mokyklų ir mokslo re-iklaus aptarti mokytojai kartas nuo karto nutarė šaukti konferencijas ir pasitarimus.

Rep.

VĖL PARAŠŲ RINKIMO KOMEDIJOS

S. Paulo Lietuvių kolonijos rany-bės ir santaikos ardytojai vis dar ne-nurimsta. Jie nuolat visokiais būdais kurosto ir kiršina žmonės štai štai iš-aidomis vėl prasidėjo žmonių kurosty-mas ir kiršinimas Vila Beloje. Moko-je ir kitose lietuvių rajonuose. Kun. Su-cintas, matydamas, kad jau vistiek re-kės su S. Paulo lietuvių kolonija, kur tiek daug žalos padarė, atsivėikinti, vaikščioti po namus ir raiztia pasirašyti «ant rezoliucijų», kurias jis pats su-redagavo, kad J. E. S. Paulo Arklyve-kapas jį paliktų. Žmonėms gudrial aiš-kina, kad parašai, girdi, renkami tam, kad išreikalauti dar vieną kuniją São

Paulo liet. kolonijai. Pasirašyti ragi-namai net mažai vaikai. Mat, vaikų tar-pe daugiausia raudama rastingų. Ti-kros komedijos. Kada gi, pagaliau, jos pasibaigės?

LIET. KATALIKU BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Praeičią sekmadienį, tuojau po p-maldų, Šv. Antano do Pary parapijos saeiėje įvyko S. Paulo Liet. Kat. Ben-druomenės susirinkimas. Susirinkimas buvo šaukiamas «svarbiems reikalams», tačiau atsižvelgus į visą neadug žmonių. Daugeis atvyko tik todėl, kad žinono, jog jau atvyko taip senai visų lauktas naujas kolonijos kapelionas.

Susirinkimą atidarė kun. Sugintas, kuris pranešė, kad jau atvyko į jo vietą naujas kunigas, kad jis galėsias išvažiuoti ir t. t. Vėliau susirinkimai buvo pristatytas naujas lietuvių klebo-nas kun. P. Ragažinskas. Kun. P. Ra-gažinskas buvo sutiktas karštais ploji-mais, kuris pasakė trumpą kalbą. Nau-jasis klebionas savo kalboje išreiskė didelį džiaugsmą, kad susirinko toks nomažas lietuvių katalikų būreitis. Jis pažymėjo, kad atvykęs čia dirbti ir dirbsias, kiek galėsias, kiek sugėsiąs. Kun. P. Ragažinsko kalba visiems pa-darė labai malonų ir gražų įspūdį. Su-sirinkimo nuotaika sugadino kun. Su-gintas savo netaktu. Jis vėl išandno su savo rezoliucijomis ir parašų rinkimu. Susirinkime buvo perskaityta «rezolu-cija», kuri yra kopija kun. Suginto straipsniui, tilpusio paskutiniame «Švie-sos» numery, kuriame išleista viso tau-šis prieš p. Kouslių, Dr. Rangei Pestu-na ir kitus asmenis. Nežūrint visų kun. Suginto daromų komedijų žmones labai džiaugiasi, kad sulaukė naujo energingo ir rhuoto kunigo.

L. Šys

PASITRAUKĖ «ŠVIESOS» REDAKTO-RIUS ST. PUŠIYS

Kun. Suginto laikraščio «Šviesa» redaktorius St. Pušius iš redaktoriaus pareigų pasitraukė. Dabar «Šviesa» redaguoja mūsų kolonijai gerai žino-mi «garbingieji» asmenis: P. Korsakas, V. Nalivaika, J. Judgudis ir dar vienas kitas susikompromitavusių žmonių. Vy-rinasiu redaktorium yra kun. B. Sugin-tas. Naujais «redaktoriais» pradė-jus «Šviesa» tvarkyti šis laikraštis pa-virtė į tikrą šamaitą.

Kaip teko patirti, kad St. Pušius pasitraukė dėl kilusių nesuipratimų su kun. Sugintu.

Lietuvių namų komisija pa-siskirstė pareigomis

Lietuvių Namų komisija, kuri neseniai išrinkta rūpintis Liet. Namų įs-igijimo reikaliu, praeičią pirmadienį pad-rė pirmąjį savo posėdį ir pasiskirstė pa-reigomis sekančiai: pirminiku — Kon-sulato sekret. J. Čiuvinskas, izdinniku — «Lietuvie» redaktorius St. Vancu-i-čius ir sekretorium Vysk. M. Vaian-čiaus liet. mokyklas vedėjas mokyt. S. Bakšys. Komisija apsvarstė keletą da-lykų liūdinčių klausimų. Iš Komisijos pirmininko J. Čiuvinsko pranešimo pa-baikėjo, kad Liet. Namų reikalai yra gana geri ir reikia tikėtis, kad juos pa-vyks įsigyti nuosabybėn.

Mūsų išeivija ir lietuviškoji kultūra.

Politinės aistros, ideologiniai ginst. esmeniniai nesantaiska mūsų išeivijoje susikūrusi. Džiugu, kad jau vyksta nesantaiska, reišenys ir išeivijataujanči bendradarbiavimas, vienybės sąjauja. Jei politika ir ideologija žmones išskiria, skaldo, tai lietuviškosios kultūros darbas turėtų vienyti, visas lietuvių išeivių jėgas burti. Juk lietuviško žodžio, kalbos meilė, lietuviškosios muzikos, meno poezijos visiems lietuviams bendras ir vienijantis dalykas. Vardan lietuviškosios kultūros — išeivių vienybė, pozityvus kultūros darbas, lietuviškosios kultūros kėlimas, plėtimas, propaganda savųjų ir svetimųjų tarpe.

Pirmai, viso pasaulio lietuvių korigreso progna, toke kelis kartus rašyti apie tai ką yra davę išeiviai mūsų kultūrai. Pabūžtina dar, kad mūsų išeivija yra daug padarinti kultūros darbų: ne tik materialiniai yra šėpūs metropolijos kultūrinės organizacijos, kultūros žygiai, bet ir tiesioginiai yra išauginusi literatūros, meno, muzikos jėgų. Bet tai, kas yra padaryta, braunime ir laikome praiteities dalyku, o mūsų židėjnis visados nukreiptas į ateitį.

Kokie ei kultūros žygiai laukia išeivija ateityje? Išeivijai ir dabar ir ateityje tenka ir teks kovoti su toms svetimomis jėcomis, kurios nori ją tautiškai ir kultūriškai suvirškinti. Tai kaip ir paprastai, biologijos dėsniais vadovaujantis, savisaugos ir išlaikymo reikalas, išauginti savo papročius, lietuviškąją dvasią, išlaikyti gimtąją kalbą, fizinius ir dvasinius sąvmones, tautinį savaiminumą — šit pagrindinis išeivių uždavinys. Bet išauginti, išlaikymo principas tai kaž kas yra panašus į mirtančio natūės jausmą, į vegetavimą, tuo tarpu kai kiek vieno žygo, sveiko, trokštančio gyventi ir plėstis organizmo didžiausias pastango yra nukreiptas į rūšies, gimnės rases tobulinimą, dauginimą, veržimąsi platį, ordyn. Man rodos, ir mūsų išeivijos didžiausias uždavinys yra ne tik išlaikyti bet ir kurti, plėsti, gilinti lietuviškąją kultūrą.

Ką čia išeivija gali padaryti? Nebus čia plačiau kalbama apie tai, kad išeivijai reikia išauginti lietuvišką žėuog, savąją kalbą, papročius, būdą. Tai savaime suprantama. Čia noruau tik tai išskirti konkrečias, realias išeivių kultūros žygius. Svarbiausias išeivių uždavinys ruošti inteligentios kėdrus. Šimtu besikuriantis išeivija materialiai, negalejo skirti lėšų ir priana, nežos

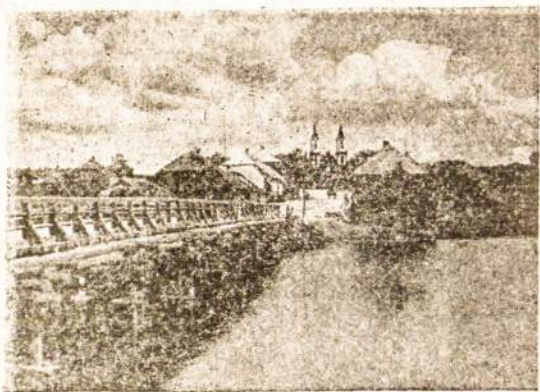
Iš dalies skundas nevisai pagrįstas. Išeivių spauda ir literatūra yra savotiška, iš jų specifinio charakterio ir kultūros išaugusi, bet ji nėra nei menkavertė, nei silpna. Tiesa, ji nėra tiek tobulu, kad nereikėtų jos nuolat gerinti plėsti, gilinti. Pirmiausia, tobulintina išeivių spauda, kaip karie nukryptai nuo rašomosios kalbos, tai jokiū būdu neleistinas lietuviškojo žodyno, sintaksės darkymas. Išeivių spaudos darbininkai natūrėtų pata kauti savo skaitytuosius ir taikintis jų sudarkytai kalbai, atvirėškiai, jie turėtų rūpintis ir visos išeivijos gražia, lietuviška kalba. Išeivijai, gali kaip beti ir gražiai auginti lietuvišką ar kaip kitaip ir kraštai lietuviškai. Kitas išeivių spaudos blo-

menas, bažnyčia — viskas išeivijoje turėtų tarnauti vienam bendram tikslui: lietuviškosios kultūros plėtimui, gilimui, lietuviškosios kultūros kūrybai.

Išeivijai, gyvenančiai plačiai visuotie pasaulyje, labai daug galėtų padaryti lietuviškosios kultūros kūrybos ir propagandos srityje. Išeivių tarpe vis daugiau atsiranda sąbių fizinės ir dvasinės kultūros reišėjų: sportininkų, menininkų — įvairių kultūrininkų. Jie gali lenktynauti su kitų tautų kultūrininkais ir laimėti lietuviškosios kultūros pirmenybę. Jie gali išskirti ne tik lietuvių, bet ir lietuvių gaivalinuos, veržius, kūrybiškos kultūros varda. Greta kultūros kūrybos išeiviai turi dažu ir eury procų atsivios Lietuvos kultūrai propaguoti. Išeivijai moka svetimū kalbu, kai kurie iš jų moka gražiai, literatūriškai svetimuos kalbos rašyti. Šie išeiviai gali bendradarbiauti užsienio spaudoje, rašyti kitomis kalbomis knęvę apie Lietuvą, jos istoriją, dabarties gyvenimą, jos pastangas atgauti prarastas žemes ir surburti visas lietuvių jėgas stiprios valstybės ir kūrybiškos gimai kultūrinės tautos ugdymui. Šie išeiviai gali išvesti iš lietuvių literatūros žemiausius dalykus į svetimas kalbas, jie gali informuoti svetimuosius apie lietuvių meno, muzikos kūrybos laimėjimus. Taigi, išeiviai galėtų labai daug padaryti lietuviškosios kultūros gerovei.

Be abejoj, mes neturime teisės visu kultūros darbū išeiviams suversti. Pirmiau negu reikalauti iš išeivių, reikia jai daug duoti. Jei ankščiau išeivija daug davė metropolijos kultūrai lėšų, tai šiandien tenka grąžinti išeivijai skaitę. Tenka metropolijos lietuviams rauti išėvių kultūrinuos darbus: už spaudą jų knygyneilus, jų visas kultūrinės pastangas. Gaudius, planingas ir pozityvus kultūrinis metropolijos ir išeivių bendradarbiavimas yra būtina sąlyga našiam lietuvių dabarties ir ateities kultūros kūrybos procesui.

(pabaiga 8 pusl.)

Zarynų vaizdas.

kartos mokslui. Šiandien gerian išikūrusios išeivija galėtų labai susirūpinti pamėnėnės švietimo, mokslinimo, kultūros jėgų auginimu. Kai atsiras išeivijoje stiprų kultūrinį jėgų, tai ir išeivios kultūrai gal laimėjusi bus užtikrinti, vaisingi ir naudingi.

Nasi-kundinams, kas išeivijos spauda, literatūra kokybiškai neaukštoka.

mas — tai netikėti informacija apie laisvosios Lietuvos politinius įvykius, ekonominius ir kultūrinuos darbus. Šiuo reikiniu turėtų padėti išeivių spaudai nepriklausomas Lietuvos laikraštiniškai. Jie galėtų, daugiau bendradarbiauti išeivių spaudoje ir tiksliau informuoti.

Mokykla, suaugusių švietimas, knygyneiliai, spauda, literatūra, muzika

A. Majus.

Carlos Gomes.

(1836 — 1936)

(tęsa iš 33 Nr.)

Belygindamas ir daulindamas «Fosca» ir rašydamas naują operą «Maria Tudor», kurią turėjo sukurti sutartinai su Ricordi leidykla baigti 1876 m. rugėjo mėn. savo iš savo bičiulio Salvador de Mendonça, Brazilijos generalinio konsulo Naujorke pareikalavimą parašyti vieną himną pasauliniam parodai, kuri buvo ruošinama Žiemųjų Amerikos Jaungitinių valstybių himnietinių nepriklausomybės sukatovijų progai. Kadangi į Žiemųjų Ameriką vyko ir imperatorius Don Pedro, tai reikalavimas buvo gana griežtas. Kai Carlos Gomes pasiremdamas sutartinai su Ricordi atsiskakė tai himną parašyti. Tai ravo iš Cincionati nuo imperatoriaus telegramą kuris įsakė tai himną pristatyti viešai — ia ligi liepos mėn. 20 d. Tokia tai buvo pradžia Žiemųjų Amerikos Jungtinių valstybių himnietinių sukatovijų himnai tik orkestru išplodamam.

«Maria Tudor» sulė Victor Hugo veikalu buvo baigta 1878 m. ir 1879 m. kovo mėn. 27 d. pastatyta Milano Scaloje. Per pirmąjį pastatymą dailis klausytojų, tur bėta papirkty, triušėnavo. Toliau ta operą labiau vyko, nors

kritika pastakė neigiamai. Kompozitorius nuavylimas buvo labai didelės, nes jis pats «Maria Tudor» laikė geresniu savo veika ir, Rio rdi vėi jam pavedė parašyti kitą operą, kuri tą pat metų gruodžio mėnesį turėjo būti pastatyta tik ne Milane. Tačiau ta opera nebuvo parašyta, nes nepavyko sudaryti teksto, kaip ir «Maria Tudor» teksto sudarymas labai nutesė kompozitoriaus darbą. To nesekmingumo pastūmėtas ir draugų kviečiamas Carlos Gomes antrą kartą grįžti į tėvynę. 1880 metais jis Bahijos lėlipio į Brazilijos žemę, kur buvo triušėmingai sutiktas. Čia jis pastatė ir dirigavo operas «Guaraný» ir «Salvator Rosa». Paskiau išvyko į Rio de Janeiro, kur jam ruošė triumfaliską priėmimą. Sostinėje tuoj pastatė «Tosen» ir «Salvator Rosa». Kronprincesei Izabelei globojant čia buvo suruošti keli koncertai ir kitokios iškilmės Carlos Gomes darbais ir naudai: Bahijos, Rio de Janeiro ir São Paulo miestuose, kur jis su italu draugija Ferrari statė operas ir koncertus, per iškilmes daug kur viešai buvo atleidžiamai neerau vergai.

Nežinint didelės jam teikiamos garbės autorio sugrįžimo progai, jo tėvy

nė vis tik jam nesuteikė geresnės vietos ir duotos, todėl tą pat metų lapkričio mėn. 9 d. vėi išvyko į Italiją.

Nuo semiau kompozitoriaus draugas ir rėmėjas Taunay buvo jam pasiūlęs projektą dar vienai operai, kurioje turėjo būti daug braziliško elemento. Toji opera turėjo vadintis «Maena». Tačiau Carlos Gomes del to projekto labai abejojo. Tačiau Taunay dirbo su didėle atidžia ir prieš pat išvykstant kompozitoriui įteikė savo projektą. Veliau iš to Taunay projektū Paravachini sudarė teksto knęvę «Schiavo» operai. Bet ten buvo įdėta taip daug visokių pakeitimų ir anakronizmų, kad Taunay pasuotęs «Schiavo» operoj savo varda, pamatė reikalia tai atsaukti.

«Lo Schiavo» turėjo būti pirmą sykį pastatyta Bolonijos valstybiniame teatre, bet nesantarvė su teksto rašytoju Paravachini, kuris laimėjo bylą, įvertė kompozitoriui tos operos statymą atidėti ir su ja grįžti į Rio de Janeiro, kur ji buvo pirmą sykį pastatyta «redemptoros» princesės Izabelės garbei Teatro Lyrico scenoj 1889 m. rugėjo mėn. 27 d., t. y. keliomis savaitėmis ankščiau prieš imperatoriaus pašalinimą. Ta opera turėjo Brazilijoje neapsomą pasisekimą. Netrukus buvo pastatyta ir São Paulo, buvo besirenciama ir jau ruošiamieji darbai atlikti ją statyti kompozitoriaus gimtinime Campinas mieste, bet čia tą darbą sutrukė lapkričio 15 d. įvykiu, t. y. monar-

chijos žlugimas.

Monarcho nuvertimas sutrukė laikinai Carlos Gomes ne tik «Lo Schiavo» pastatyti jo gimtinėje, bet sugrivė ir kitus jo planus. Monarcho po «Lo Schiavo» pastatymo apdovanojo jį Rofės ordinu ir princesei Izabelei pritarant buvo pažadėjęs paskirti konservatorijos direktoriumi. Po perversmo kai kas kompozitoriui žmė laikyti monarcho išalininku kaip imperatoriaus protecuojama ir todėl juo kratytas, nors Carlos Gomes toli gyvenamas nuo tėvynės visiškai neisiško į politinius reikalus.

Laikinoji vyriausybė paskyrė konservatorijos, dabar pavadinatos Tautiniu Muzikos Institutu, direktoriumi Carlos Gomes priešininku Leopoldo Miguez, taip ispaniškos kilmės iš tėvo pusės žmogų, kuris buvo didelis Wagnerio šalininkas ir kompozitoriui Carlos Gomes priekišiojo kaip didelę klaidą, kad jis ne toks.

Pastarasis smūgis kompozitoriui Carlos Gomes buvo tuo skaudesnis, kad jis nesena buvo atmetęs kvietimas iš Italijos užimti konservatorijų vadovybę Venecijoje ir Pesaro. Būdamas didelis Brazilijos patriotas jis manė čia kaip nors įsirengti ir nenorėjo ten žinti jam siūlomas aukštas vietas, del kurių turėjo priimti Italijos pilietybę, nors buvo vedęs italių žmoną ir turėjo ten gimusius vaikus.

(b. d.)

Juodasis Legijonas

(Paslaptina žmogžudžių draugija).

Nemanykit, kad Juodasis Legijonas sudarytas iš abisinių. Ne, Juodasis Legijonas — tai neseniai susekta paslaptina žmogžudžių draugija, veikianti Šiaurės Amerikoje.

Prieš kelias dienas Detroito buvo areštuotas Detoainas Dinas, Juodojo Legijono «Mirties sekcijos» vadas, apkalbinamas tuo, kad užmušė Šarlij Pulį, kuris mušė savo žmoną. Dinas šią žmogžudystę padaręs prisipažino, bet policija mano, kad ant jo sąžinos gulė ir daugiau panašių nusikaltimų.

Kiek yra žinoma, šios paslaptinės Juodojo Legijono draugijos tikslas esąs bausti neįsitikimus vyrus ir moteris, išlupant jiems kailį arba visai užmušant.

Sokių tokių žinių apie Juodąjį Legijoną suteikė buvusi Deitono Dina žmona.

— Aš, — pasakoja buvusi Deitono Dina žmona, — taip pat buvau Juodojo Legijono narė. Mano vyras mane įėga įtraukė į šią slaptą, baisią draugiją, kuri dorovės vardan, plakė žmones rykštėmis, kankino ir žudė. Aš esu sukalbėjusi «Mirties priesaiką» ir du metus nešiojusi revolyverio šovinių apkaubą, šios slaptos draugijos ženklą.

Priimančią šią draugiją naujus narius, buvo atliekamos tam tikros apeigos. Štai kaip aš buvau į ją priimta.

Vieną vakarą pas mane atbėgo nepasįstama ponė ir prikalbėjo mane eiti į kažkokį susirinkimą. Nuėjusi į ten, kur turėjo būti susirinkimas, salėje radau daug moterų, kurios ten buvo taip pat atvežtos, kaip ir aš. Mes visos užlipome į trečią aukštą ir sujome į tuščią kambarį su nuleistomis užuolaidomis. Kai visos susirinkome, kažkas davė trumpą įsakymą ir visos šviesos užgeso. Išskyrus matytą lempą kambario kampe. Tad į vidų lėjo Juodojo Legijono vyrų apsirėnę žvėžis, juodais rūbais ir su revolyveriais rankose atsistojo užpakalyje kiekvienos moters. Aš jaučiau nedidelį, šaltą revolyverio vamzdžio galą, įremtą į mano nugarą. Juodieji legijonieriai įsakė mums paskui juos kartoti žodžius ir tokiu būdu mes, atkalbėjusios baisia «Mirties priesaiką», tapome tikromis draugijos narėmis. Tuo viskas ir baigėsi. Mes nesužinojome nei kas čia per draugija, nei koks jos tikslas.

Aš buvau Deitono Dina žmona, to žmogaus, kuris dabar kaltinamas užmušęs Šarlij Pulį, kurį jis be abejo, ir užmušė Juodajam Legijonui įsakius. Tuo laiku, kai aš su juo gyvenau, jis buvo vienas iš Juodojo Legijono vadų ir šiaurinėje Detroito dalyje organizavo slaptą draugiją. Ir aš buvau ton draugijon įtraukta ir netrukus gavau šiaurinėje Detroito dalyje moterų sekcijos kapitonu varda. Bet ir tada aš nesupratau šios draugijos tikslo.

Bet po metų aš gavau revolyverio šovinių apkaubą, šios slaptos draugijos ženklą, ir aš supratau, kur esu papuošusi.

Po kiek laiko Dinas tapo Juodojo Legijono «Mirties sekcijos» nariu. Tada jis pasikeitė: čine žiauriai elgtis su manim ir net su savo dukterimis. Aš nutariau su juo pasiskirti ir vieną vakarą, kai jis ruošėsi kažkokiai slaptai kelionei, jam tatau pasakiau. Jis pakėlė skandalią ir net emė grasinti. Bet aš nesvyrauju. Nuvedžiau savo dukteris pas draugą ir pati, grįžusi namo, pasislėpiau sienoje įtaisytoje spintoje, nuoduodama, jog pabėgau. Auštant grįžo vyras su kažkuo kalbėdamasis. Tai buvo Artas — Mocerlis, Juodojo Legijono narys. Jie abu manęs visur ieškojo, bet nerado. Tada vyras susuko: — Ji grįš. O jei kada nors pra-

sižios, mes jai užėinausime burną.

Ir juodu neminėdami nei vietos, nei asmens pavardės emė tartis dėl kažkokios žmogžudystės. Aš neiškenčiau ir jiems pasirodžiau. Tada Artas — Mocerlis pabėgo, o mano vyras puolė prieš mane ant kelių, prisiėkdamas, kad nebus paliestas nė vienas mano galvos plaukas, ir žadėdamas tuoj įstoti iš draugijos. Aš jam patikėjau ir pasilikau pas jį. Bet jis iš draugijos neišstojo, o tuojau dėl savo drąsos buvo paskirtas «Mirties sekcijos» vadu.

Vieną dieną jo draugas Albertas Svansonas, taip pat legijonierius, man pasakė:

— Bus veriau, jei jūs, ponė, dėl savo vaikų tylėsite.

KLAIPĖDOS ŽVEJU UOSTAS.

Bet aš nepaisiau nieko ir pabėgau nuo savo vyro. Kaip aš pabėgau — nesakysiu, nes tai gali klastuoti gyvenimą ir mano vaikams. Vieną dieną aš pabėgau ir pakeitusi pavardę, atsiskyrusi nuo tėvų, vaikų ir draugų, apsigyvenau nedideliame miestelyje, kur Juodojo Legijono veikimas labai silpnas.

Dabar, kada mano vyras ir kiti Juodojo Legijono vadai areštuoti, aš prabilau, bet ne tam, kad būtų nubasinti Šarlio Pulio žudikai, o tam, kad teisingumo organai galėtų panaikinti šią niekėsišką draugiją ir išleibėti tūkstančius nelaimingųjų, patekusių į ją dėl to, kad jiems į nuorąs buvo įremiti revolyverio vamzdžiai.

Kazulis

Kaip gyvena turtingiausias žmogus

Turtingų žmonių pasaulyje yra nedaug. Dar mažiau yra labai turtingų, kuriuos paprastai vadiname milijonieriais. Jų betei rasime beveik kiekvienoje didesnėje valstybėje. Bet daugiausia milijonierių yra Šiaurės Amerikoje. Ten ju daugybė. Vieni sugriebė savo rankosna milijonus, prekiaujami mūilu, kiti — gūma, tretii — plienu, ketvirtii — žibalu ir taip toliau.

Vienas turtingiausių pasaulyje žmonių yra carusis Amerikos milijonierius Jonas Rockefelleris. Jis tur būt yra ir seniausias milijonierius nes jau turi 98 metus ir labai norėtų sulaukti 100 metų. Deja, Pincelis nuo mirties niekas neatsipirks ir niekas su saule ne gyvena. Tačiau Rockefelleris milijonus skiria tam, kad kuo ilgiau pagyvenus. Kaip visi turtingai, taip ir Rockefelleris labai bijo mirti. Todėl išgalvoja viso-

kius galus, kad tik metelius kitus ilgiau pagyvenus.

Amerikos laikraščiai aprašo pasakutines Rockefellerio gyvenimo dienas. Senis visų pirma labai nemėgsta triukšmo, nes yra įsitikinęs, kad daėtas iki 100 metų tikrai tuo atveju, jei ramiai gyvena. Todėl pats savo lėšomis perkėė tuoliau nuo rumų geležinkelio liniją ir plentą, kad nesigirdėtų traukinių ir automobilių ūfiesio. Saulė leidžiantis visi jo tarnautojai pasitraukia iš rūmų. Naktį jo rūmus ir sodą sau go 100 ginkluotų negrų. Jie netgi turi kulkosvaldžius. Kaip dienos taip ir nakties tarnautojai yra apsiaėę gūminiais batais, kad vaikėiodami nekeltų triukšmo.

Laikraščiai primena, kad kai Rockefelleris turėjo 65 metus, tai susirgo vidurių ligą. Amerikos gydytojai patarė, kad jisai maitintųsi tikrai moterų

pus, skautybės uždavinius gyvenime. Po to ėjo likusioji dalis, kurią išpildė iš eilės visi skautai. 8 val. v. visi sukalbėjo maldą, pagiedojo giesmę «Marija» ir sugulė miegoti, palikę du sargybinius ugnies kurstyti ir stovyklos saugoti. Vidunaktį pakilo audra su perkūnija, žaibais ir lietum. Miegoti be maž nebuvo galima. Lijo su protarpiais visą naktį, bet lietuviai skautai išliko be maž sausi, nes gerai savo palapinę buvo pasistatę. Laužo taip pat lietus neužgesino. Rytą skautai nusiprausė, sukalbėjo maldą ir išsivirė karštus pusryčius. Pasirodė anglų skautai skundėsi, kad juos lietus sūlijo, vėjas palapinę nukriovė, brazilai taip pat atėjo pasiūlydyti pas lietuvių skautų lauzą ir pas juos virėsi pusryčius. Iš ryto ligi pietų lietus protarpiais lijo ir kiek padino stovyklavimo malonumą, bet skautai nenusiminė, juokavo, turėjo gerą ūpą. Dar niekad jie taip gardžiai nevalgė, kaip kaip stovykloje paėių pagamintą valgį. 3 val. po p. lietuviai skautai, susidėję visus daiktus, atsisveikė su anglų ir brazilų skautais, išvyko pėsti namo. Bendrai, skautai porolė nemaža ištvėrmė, sumanumo ir pasiryžimo. Galia, kad jų buvo nedaug, nes kai kurie tėvai pasibijojo leisti savo vaikus į mišką.

E.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išėivio pareiga skautyti didžiausią, įdomiausią ir pigiausią visoje Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skaušis valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensijonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Rua Retiro, São Paulo.

Valgykla ir pensionas.

Skaušis pietūs ir mėnesinis pensijonas. Duodami pietūs ir namus. Kainos prieinamos. Užeikit pas

JULĖ ŠIMANUSKIENĖ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UZSAKYSI JIEMS «LIETUVIS» 1936 METAMS.

Dr. Wladimir de Thimé

Prisiekusis Advokatas ir Vertėjas.

Vertinai įvairiusius dokumentų iš Lietuvos ir kitų kalbų. Redaguojami visokie dokumentai: kontraktai, raštai, prašymai ir kt.
Visokių dokumentų išrūpinimas, kaip «caderneta de identidade e trabalho», įvairūs liudymai, štampos ir visokių svarbių bylų vedimas.

RUA BENJAMIN CONSTANT NR. 1 sala 23 (esq. Praça da Sé) Tel. 2-6255

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly

S. A. Fabrica de Productos Elimenticios

VIGOR

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo
Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

„Lietuvio“ prenumera- ta papiginta!

1936 metams „Lietuvis“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsakyti „Lietuvį“ savo giminiams bei draugams į Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske.
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoje, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkalčio krautuvė S. Annoj.
- 6) Aut Largo da Sé kioske (prie laikrodžio).
- 7) Kirilansko krautuvė, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoje visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams teismui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83° andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip: va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4-0316

Ligontis priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t..

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per „LIETUVIO“ Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos lietuviškus laikraščius, išeinančius kas savaitę:

1. „DIRVA“, didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išeinantis Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000.
  2. „AMERIKOS LIETUVIS“, didelis ir įdomus laikraštis, išeinantis kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
  3. „PIETU AMERIKOS ŽINIOS“, 12—16 pusl. savaitraštis, išeinantis Argentinoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
  4. „SVYTURYS“, Argentinos lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
- Viesus minėtus laikraščius galima užsisakyti „Lietuvio“ Administracijoje rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: „Lietuvis“ caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.
„Lietuvio“ Redakcijoje galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą
Jos. Charlotte 29. 8. 36.
Olympier 12. 9. 36.
Bagé 27. 9. 36.

Klinos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išvykų klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklau sinus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.
Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Štampos, Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įsteiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Karščių ir audrų padariniai

Ši vasara Lietuvoje ir kitur pasižymėjo didelėmis sausromis ir karščiais. Bet paskutiniu laiku prasidėjo stiprios perkūnijos su audromis. Nuo audrų Lietuva jau smarčiai nukentėjo. Pasirodo, kad ir kiti kraštai nuo karščių ir audrų ne mažiau kenčia.

Ypač nepaprastai stiprūs karščiai buvo J. A. Valstybese. Nuo karščių jau mirė keli šimtai žmonių. Prerijose išgalo ištisos bandos gyvulių. Vasarą jus visai išdžiūvo ir nuostoliai mižiniški. O tie karščiai Amerikoje iš tiesų buvo nežmoniški: New Yorke, pav., vie nu laiku karštis siekė net 103°F, reikiama, tiesiog kaip katilė sviitino. Manoma, kad valdžia ir visuomenė turės žiepti apie 1 ml. žmonių, kurie nukentėjo nuo karščių.

Pietinėje Kanadoje taip pat dideli karščiai. Del karščių prasidėjo miškų gaisrai. Daug žmonių mirė.

Europos valstybės paskutinėmis dienomis daugiausia nukentėjo nuo audrų. Audros perėjo per Olandiją, Vokietiją, Latviją, Estiją ir k. Visur sunaikinta daug pasėlių, sukriauta namų, išlaužta sodnų ir kt. Nuostoliai milžiniški.

Ispanijos legalistai panaudojo nuodingas dujas

Iš Burgos pranešama, kad Ispanijos legalistai prieš sukilelius panaudojo nuodingas dujas Guadarrama ir Somosierra rajonuose.

Tarptautinė taikos konferencija Bruksel'j

Spalių 3 d. Belgijos sostinėje Bruksel'je įvyks Tarptautinė taikos konferencija, kurioje dalyvaus atstovai iš visų didžiųjų pasaulio valstybių. Laikraščiai praneša, kad konferencijoje dalyvaus ir garsūs Amerikos lakūnas Lindbergas, kuris pasakys didelę kalbą apie aviacijos karo baismą.

(tęsinys iš 5 pusl.)

MŪSU IŠEIVIJA IR LIETUVIŠKOJI KULTŪRA.

Vieniems kitas pažinti, vieniems kitais pasitikėti, vieniems kitų laimėjimais džiaugtis ir juos iškelti, vieniems su kitais pasikeisti kultūrinėmis vertybėmis, vieniems kitų kultūrą propaguoti — šit metropolijos ir išeivijos kultūrinio bendradarbiavimo platforma. Metropolijos didžiausias troškimas, kad išeivija gyvai, aktingai dalyvaudų lietuviškosios kultūros kuryboje ir jos vaisių išnašiojime, sėjime plačiai, po įvairias žemes, po įvairius kraštus.

Stepas Vyckintas.

Jauniems, seniems ir vaikams linksma pramogėlė!

Dr. V. Kudirkos v. lietuvių mokyklą š. m. rugpjūčio mėn. 29 d. Dariaus ir Girėno salėjs stato

Mokiniu Vakara

Programoje, kurią išpildys šios mokiniai: vaidinimas, deklamacijos, dainos ir t. p. Griezė geriausias São Paulo džazbandas. Pradžia 8 val. vak., pabaiga 4 val. ryto.

Tėvų Komitetas.

Anglijos karalius vieši Pietuslavijoje

Anglijos karalius Edvardas VIII dabar vieši Jugoslavijoje. Jis aplankė žymesnius Jugoslavijos miestus, kur buvo sutiktas ir priimtas su didelėmis iškilėmis.

Žydai nori susitaikyti su arabais

Žydų persekiojimas Palestinoje nesiliauja. Nežiūrint daromų pastangų įsakarėlavusių arabų nieks neįstengia nuraminti. Šiomis dienomis Jeruzalime įvyko didelis žydų susirinkimas, kuriame žydai nutarė pradėti taikos derybas su arabais. Tačiau abejojama, ar pavyks rasti koks nors susitarimas. Arabai griežtai reikalauja visiškos uždaryti žydų įvažiavimą Palestinon.

Ispanijos revoliucija galinti sukelti karą Europoje

Šiuo metu visos Europos dėmesys nukreiptas į Ispaniją, kur vyksta kruvinoji revoliucija. Laikraščiai, komentuodami Ispanijos įvykius, pažymi, kad Europoje kiekvienu momentu galis kilti didelis karas.

Ispanijoje nužudytos aštuonios kolūbietės

Laikraščiai praneša, kad Ispanijoje užmuštos aštuonios kolūbietės, kurios važtavo traukiniu iš Madrido į Barcelona. Kolumbijos Konsulas iš Madrido esąs pabėgęs. Konsulato sekret. žinią patvirtino, tačiau atsisakė pateikti smuikmenas, bijodams keršto. Kolumbijos vyriausybė pasiumė Ispanijos vyriausybei griežtą protesto notą.

Žodis skaitytojams

1. Visų gerb. skaitytojų, kurie dar yra atsilikę su mokesniu už prenumeratą, prašome pasiskubinti atsilyginti. Visiems užsnuokėjusiems išsiuntinėsiu gražius priedus.

2. Primename gerb. skaitytojaus, kad rašant redakcijai laiškus visada reikalinga aiškiai pažymėti savo vardą, pavardę ir adresą, kad išvengus nesusipratimų.

3. Nekurie mūsų skaitytojai nusiskundžia, kad nezauna tvarkingai laikraščio. Laikraštį į provinciją visada išsiunčiame šeštadienį iš ryto. Jei kur laikraštis nueina pavėlavęs, tai pašto kaltė. Mes nekarta darome pašto žygytį, bet nevisada gelbsti. Dabar prašome visų gerb. skaitytojų, kurie laikraštį kartais gauna netvarkingai skubiai pranešti savo vardus, pavardes ir AIŠKIUS ADRESUS, kad galėtumėm

patiekti Centraliniam paštui tą pašto agentūrai sąrašą, kurios suvėlina arba kartais net visai prazūdo laikraštį. Manome, kad šį dalyką pavyks sutvarkyti.

4. Rugsėjo mėnesio 5 d. išleidžiame 400-ąjį "Lietuvio" numerį, todėl prašome visų senųjų skaitytojų, kurie žali, kaip galima greičiau atsiusiti savo atsiminimus. atsiliepinimus apie laikraštį. Taip pat būtų gerai, kad galėtū atsiusiti ir savo fotografijas.

Nuo'atiniui mūsų bendradarbiai ir korespondentai prašomi skubiai parašyti tam jubiliejuiam numerii korespondencijų, straipsnių ir atsiusiti savo fotografijas.

400-asis numeris išeis ant gero popieriaus, gausiai iliustruotas ir žymiai padingintas.

Redakcija ir Administracija

Pranešimai

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOJ KNYGYNAS

Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92 turi apie tūkstantį įvairaus turinio lietuviškų knygų pasiskaitymui. Rekomenduojame lietuvių jaunimui ir šiaip mėgstantiems skaityti, juo kuodangiausia naudotis.

Šiuo pranešama, kad nuo 1 dienos rugsėjo mėn. š. m. prie Dr. V. Kudirkos lietuvių pradžios mokyklos atidaromi suaugusiems bendras lavinimas vakariniai kursai.

Pradžioje pamokos eis tik lietuvių kalboje, bet vėliau, jei susidaris pakankamas klausytojų skaičius, bus įvesta ir portugalų kalba.

Užsirašyti į kursus galima visoms dienomis nuo 6 val. vakaro pas mokyklos vedėją, bei mokyk. p. St. Jurevičių.

Mokykl. Vedėjas

RIO DE JANEIRO MIESTE «LIETUVIS» GAUNAMAS

pirkti pavieniais numeriais: «Vilnius» S-gos patalpoje, Prača Tiradentes Nr. 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mém de Sá kampo laikraščių kioske.

S. PAULO LIETUVIŲ KLUBO SKAITYKLA

nuo rugpjūčio 1 dienos veikia antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 10 val. vakaro. Skaitykloje yra daug įvairių lietuviškų laikraščių ir žurnalų. Visi lietuviai skaitykla gali naudotis nemokamai. Prie skaityklos yra nuolatinis bufetas ir muzika.

LIETUVIŲ MOTERŲ D—JOS SUSIRINKIMAS

įnyks rugsėjo 6 d. (sekmadienį), lygiai 3 val. p. p. Vytauto Didžiojo lietuvių mokyklos salėje. Bus svarstomi svarbūs klausimai. Visos narės prašomos dalyvauti.

Tą pat sekmadienį minėtos mokyklos Tėvų Komitetas rengia dienių pasilinksminimą su šokiais, kurio pelnas skiriamas mokyklos reikalams.

Paiėskojimas.

Feliksas Miškinis prašomas nurodyti savo adresą, arba darbo valdomis atsilankyti į Lietuvos Konsulatą, rua Aureliano Coutinho Nr. 88. Yra svarbus reikalas.

SU 10% (nuoimėjų)

įnašo visos statybos vertės neatideliuojant pradedame statyti namus bet kokiame vietoje ilgalaikiam išsimokėjimui, net iki 12 metų. Susipažinkite su mūsų statybos planais ir urreikės jums mokėti nuomos už butą.

Agencia: Prača da Penha, 13. Centralinė raštine: Statybos ir Finansų Kooperacija. Rua Benjamin Constant, Nr. 7-A 3 and. sal. 19/20.

SKUBIAI REIKALINGA mergaitė, arba moteris į divonų audimo dirbtuvę kuri turėtų praktiką austi rankomis. Kreiptis: rua Jaguaribė Nr. 166.